

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **S. P.**, narodený X., bytom M., ul. G. č. X., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa Bratislava**, Ul. 29. augusta 8, o výšku invalidného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 5. októbra 2011, č.k. 2Sd/35/2011-106, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 5. októbra 2011, č.k. 2Sd/35/2011-106 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 5. októbra 2011, č.k. 2Sd/35/2011-106, podľa § 250q ods. 2 vety prvej OSP potvrdil rozhodnutia odporkyne, a to rozhodnutie 1 z 22. marca 2011 číslo X.X., v spojení s rozhodnutím 2 z 23. marca 2011 číslo X.X. a v spojení s rozhodnutím 3 z 23. marca 2011 číslo X.X..

Odporkyňa rozhodnutím 1 z 22. marca 2011 číslo X.X. priznala navrhovateľovi podľa § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 529/2006 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) invalidný dôchodok v sume 13 220,00 Sk mesačne s účinnosťou od 1. septembra 2008, ktorý podľa § 293ar ods. 1 cit. zákona po prepočte k 1. januáru 2009 predstavuje sumu 438,90 € mesačne a po následnom zákonnom zvýšení podľa § 82 cit. zákona od 1. januára 2009 predstavuje sumu 469,50 € mesačne, od 1. januára 2010 sumu 483,90 € mesačne a od 1. januára 2011 sumu 492,70 € mesačne.

Odporkyňa rozhodnutím 2 z 22. marca 2011 číslo X.X. podľa § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zrušila rozhodnutie I z 19. novembra 2010 číslo X. a rozhodnutia II, III a IV z 22. novembra 2010, všetky číslo X.X..

Ďalším rozhodnutím 3 z 23. marca 2011 číslo X.X. odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 82 zákona o sociálnom poistení znížila navrhovateľovi sumu invalidného dôchodku od 2. mája 2011 na sumu 302,90 € mesačne.

Z rozsiahleho odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že súd považoval posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie so sídlom v Košiciach v lekárskom posudku z 10. marca 2011, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť rozhodnutí odporkyne z 22. a 23. marca 2011, za adekvátne, logické a preukazujúce závažnosť zdravotného stavu navrhovateľa. Priznaná percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou k jednotlivým dátumom podľa zákona o sociálnom poistení (od 1. septembra 2008 – 75 % a od 1. októbra 2010 – 60 %) vychádza z komplexného posúdenia zdravotného stavu navrhovateľa na základe odborných vyšetrení a odborných nálezov, s ktorými sa lekárska správa podrobne zaoberá. Rozhodnutia odporkyne preto pokladal za vecne správne a zákonné.

Súd prvého stupňa náhradu trov konania účastníkom nepriznal s poukazom na § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP s odôvodnením, že neúspešnému navrhovateľovi náhrada trov konania nepatrí a úspešná odporkyňa na náhradu trov zo zákona nemá právo.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že jeho zdravotný stav nezodpovedá deklarovanej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a ani mu nedovoľuje vykonávať práce, ktoré posudkový lekár v lekárskom posudku z 10. marca 2011 určil. Navyše zlý zdravotný stav mu spôsobuje aj psychické problémy, lebo máva depresie. Ďalej navrhovateľ namietal, že prvostupňový súd sa vôbec nezaoberal v opravnom prostriedku namietaným výpočtom výšky invalidného dôchodku, lebo podľa jeho výpočtu má byť priemerný osobný mzdový bod (podľa § 63 ods. 3 písm. e/ zákona o sociálnom poistení) 1,4998 z priemerného mesačného zárobku za kalendárne roky 1989, 1994, 1995, 1996 a 1997. Žiadal priznať invalidný dôchodok od 10. februára 2010 podľa § 29 ods. 3 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“), lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nie je schopný vykonávať akékoľvek sústavne zamestnanie

a podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanoviť nad 71 %.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 250s OSP) bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Podľa § 71 ods. 3 a 4 zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobou nepriaznivého zdravotného stavu a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú (§ 71 ods. 6, 7 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Predmetom odvolacieho konania je rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý po preskúmaní zákonnosti rozhodnutí odporkyne z 22. marca 2011 a z 23. marca 2011 podľa piatej časti tretej hlavy OSP dospel k záveru, že sú zákonné.

Zo spisov vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľa hodnotila naposledy MUDr. G. T. posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie so sídlom v Košiciach 10. marca 2011.

V lekárskom posudku z 10. marca 2011 posudková lekárka po vlastnom vyšetrení navrhovateľa a po zhodnotení zdravotnej dokumentácie predloženej navrhovateľom dospela k záveru, že u navrhovateľa od 1. septembra 2008 (odo dňa skončenia nemocenských dávok) došlo k zhoršeniu zdravotného stavu oproti predchádzajúcim lekárskym posudkom a uznala ho invalidným podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona o sociálnom zabezpečení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nie je neschopný vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie.

Posudková lekárka súčasne posúdila invaliditu navrhovateľa aj podľa zákona o sociálnom poistení. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa od 1. septembra 2008 stanovila choroby obehovej sústavy - srdcové choroby - chronické cor pulmonale zaradené v kapitole IX, oddiel A, položka 5, písmeno b/ prílohy 4 zákona o sociálnom poistení, ktorému postihnutiu zodpovedá miera poklesu 75 % (z možného rozpätia 70% - 90 %). Posudková lekárka odôvodnila dôvod stanovenia miery poklesu v dolnej hranici rozpätia.

Od 10. februára 2010 posudková lekárka zo zdravotných dokumentov zistila zlepšenie kardiologického nálezu oproti roku 2008, ktoré už nespĺňa kritéria invalidity, preto dospela k záveru, že navrhovateľ už nie je invalidný ale je čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zákona o sociálnom zabezpečení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav jeho telesné alebo duševné schopnosti dosahujú polovicu schopnosti na výkon sústavného zamestnania.

Posudková lekárka súčasne v lekárskom posudku z 10. marca 2011 určila zmenu v rozhodujúcom zdravotnom postihnutí navrhovateľa od 10. februára 2010, ktorými sú choroby podporného a pohybového aparátu, postihnutie končatín a uvoľnenie väzivového aparátu kolena, zaradené v kapitole XV, oddiel G, položka 47, písmeno c/ prílohy 4 zákona o sociálnom poistení, ktorému postihnutiu zodpovedá miera poklesu 50 % (z možného rozpätia 40 % - 50 %).

Z iného zdravotného postihnutia, choroby podporného a pohybového aparátu, postihnutie končatín, strata troch prstov dominantnej ruky, zaradené v kapitole XV, oddiel G, položka 26, písm. a/ prílohy 4 cit. zákona posudková lekárka navýšila mieru poklesu o 10 % podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení. Miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou od 10. februára 2010 bola stanovená v rozsahu 60 %.

Z posudkovej dokumentácie odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa zistil, že zdravotný stav navrhovateľa ako i miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola posudzovaná posudkovou lekárkou v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami zákona o sociálnom poistení. O odbornej úrovni, objektívnosti a správnosti posudkového záveru posudkových lekárov nebolo dôvodu pochybovať.

Navrhovateľ síce v odvolaní vyslovil nespokojnosť s určenou percentuálnou mierou poklesu vykonávania zárobkovej činnosti ale nekonkretizoval žiadne skutkové a právne dôvody, ktoré by sponchybňovali správu posudkovej lekárky. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že podľa § 196 ods. 6 zákona o sociálnom poistení je navrhovateľ ako účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ bol poberateľom invalidného dôchodku a neskôr čiastočne invalidného dôchodku podľa zákona o sociálnom zabezpečení a súčasne splnil podmienku pre poberanie invalidného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení odporkyňa v súlade s § 263a ods. 5 cit. zákona rozhodla o nároku na výplatu jedného z týchto dvoch dôchodkov a o zániku nároku na dôchodok, ktorý sa nevypláca (rozhodnutím 1 z 22. marca 2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto nezistil nezákonnosť rozhodnutia odporkyne pri stanovení invalidity navrhovateľa a rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti pokladá za vecne správny.

Odvolací súd však zistil, že navrhovateľ v opravnom prostriedku namietal aj správnosť výpočtu invalidného dôchodku. Pokiaľ prvostupňový súd v rozsudku vyslovil, že preskúmané rozhodnutie je (v celom rozsahu) zákonné bez bližšieho odôvodnenia a právnej argumentácie v opravnom prostriedku všetkých namietaných rozhodujúcich skutočností, tak rozsudok nie je v súlade s § 157 ods. 2 OSP, pretože je nepresvedčivý, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Nemožno z neho zistiť, akými úvahami sa súd riadil pri rozhodovaní o zákonnosti výpočtu výšky invalidného dôchodku a samotný jeho záver požiadavkám zákona nezodpovedá.

Odvolací súd vzhľadom na uvedené dôvody konštatoval, že napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa došlo k porušeniu procesného práva navrhovateľa, lebo rozsudok, z ktorého nemožno zistiť, akými úvahami sa súd riadil pri rozhodovaní o preskúvanom rozhodnutí odporkyne, nezabezpečuje navrhovateľovi právo na spravodlivý súdny proces, ak navyše jeho záver o správnosti rozhodnutia odporkyne vo vytknutej časti bol podľa názoru odvolacieho súdu predčasný, lebo z neho nemožno zistiť, na akom skutkovom základe súd rozhodoval a akými skutkovými okolnosťami a právnymi predpismi sa pri rozhodovaní riadil.

Odvolací súd preto nedostatky v procesnom postupe súdu prvého stupňa považoval za natoľko závažné, že rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ a ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP a § 250ja ods. 3 veta druhá OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec znova, vysporiada sa s namietaným výpočtom invalidného dôchodku, či je vypočítaný v súlade s § 30 zákona o sociálnom zabezpečení a § 73 zákona o sociálnom poistení, s prihliadnutím aj na § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení a vo veci znovu rozhodne s náležitým odôvodnením.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa opäť rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 3 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 13. decembra 2012

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová